

Rövid, elviselhető intermezzo két nyári hőséguta közt: pezseg az élet az Artus Stúdióban. Goda Gábor társulatával már jó ideje következő, őszi bemutatóját próbálja. Szokatlan dolog ez általánosságban véve felénk, de nem az feljűk: három hónappal a premier előtt már bőven van mit látni. A még az Artustól is nagyszabásúnak számító, húszszereplős játék látványvilágát Árvai György terei, Haraszi Janka, Bodóczy Antal és Terebessy Tóbiás tárgyai határozzák meg. Eredeti zenéjét Márkos Albert komponálta. Bemutató szeptember végén, a Művészetek Palotája Fesztiválszínházában.

A nagyobbik színházterem sötétbe borult csarnokában, a színpadon, szobányi fényfoltban a Piroska báb jelenetét próbálják a szereplők. Távolról úgy hatnak, mint egy középkori misztériumjáték alakjai, kicsit közelebb lépve Caravaggio vásznai is eszembe jutnak a látványos képről, hiába a próbaruhák profánsága. . . A színen egy közel életnagyságú, hófehér bársonyba kárpitolt, oldalán heverő lófigura fekszik, ezen hever Ágens az énekesnő, most mesélő. A darab röpké, alig öt-tíz perces epizódján dolgoznak éppen. A jelenetet Téri Gáspár táncos veszi kamerával: a kép a szín háttérébe feszített vászonra vetül. A nézőtér sötétjéből Gold Bea táncos mondja előre a narrátori szöveget. A szöveget ismétlő Ágens teste maga a bábszínpad: Szarka Ferenc gyönyörű, aprólékosan kidolgozott, pálcán mozgatható alakjait a játék szereplői maguk mozgatják. Bakó Tamás kezében Piroska hüvelykujjánál alig nagyobb alakja, amely forgó lábcskákkal jár-kel Ágens testén és arcán, körötte az erdő sűrű lombjai, a Mama és a Nagymama házikója, s maga a farkas, aki hízelkedve csapódik a kosarával igyekvő lánykához. A nézőtér egyik sorában három, furcsa, gyönyörű idom, a játékhoz készült, Terebessy Tóbiás tervezte üveg-esőbot. A tárgyak a mese nőalakjainak három generációját jelképezik - mondja Goda Gábor, majd egy apró üvegcancsóból piros gyöngyöket tölt a finom fogcskákkal tűzdelt hengerbe, s megbillenti azt. Földöntúli csengés-bongással, surrogva pattognak alá a szemcsék. Az efféle furcsa lelemények a kézműves-manufaktúrának sem utolsó Artus előadásainak másfél évtizede elengedhetetlen kellékei. Rumi László, az előadás báb jelenetének "gazdája" Piroska erdei vándorlásának képén dolgozik: itt derül ki, mennyire másként él meg a párhuzamos látvány eredetiben, s a kamera által közelibe hozva, óriásira nagyítottan. Két és fél évvel ezelőtt, amikor ezt az előadást kitaláltam, abban gondolkodtam, hogy színpadra komponálom a Piroska és a farkast egy gyerek- és egy felnőtt-verzióban, azonos díszletben, szereposztással, minimális eltérésekkel - mondja Goda Gábor, az előadás rendezője. Szeretném annyira mesésre venni a felnőtt verziót, és annyira komollyá a gyerekeknek szólót, amennyire csak lehet. Legszívesebben ugyanazt mutatnám meg a gyerekeknek is, csak a mellettük ülő felnőttek miatt ezt nem tehetem meg, mert a gyermekekkel ellentétben nekik szégyentelenül zűrös a fantáziájuk. Látomásos, kissé szürreális előadásra készül az Artus. Az eredeti mese csak a rövid, bábos betétben bukkan fel, egyébként vizuális játékokban, táncban találkozhatunk majd bizonyos motívumaival. Piroskának, vagy általában, egy serdülőkorban lévő lánynak a férfiakkal való első, bátortalan találkozásai, az azokból eredő félreértések jelennek meg a darab képeiben. Nálunk hét farkas, hét férfi bukkan fel: árnyalunk, differenciálunk, hogy megingassuk a farkas-figurával szembeni előítéletet - magyarázza Goda Gábor. A férfi-farkasaink sokfélék, s persze van olyan, amelyik a mese szerint működik. Az erdő, a találkozás helyszíne itt a tudattalan síkja. Ha egy fiatal lány amúgy is félelmekkel, előítéletekkel teli tudatát megterheljük azzal az állítással, hogy minden férfi gazember, óriási kárt tehetünk a személyiségében. A mi farkasölő Vadásznak szerepe annyiban módosul, hogy ő a mindenható erkölcs, előítélet és természetesen a végítélet szimbolikus alakja. A legerősebb kötelék Piroska s a nőiességében kiteljesedett, őszinte, félelmek nélküli és már mindent megélt Nagymama közt jön létre: utóbbi személyiségét az őszinte kíváncsiság, a természet mélyes ismerete, az azzal való együttélés határozza meg. Ő bent él a szimbolikus erdőben, s minden titkot tud a férfiakról. Ezt a tudást keresi a kislány, csak fél az erdő mélyére menni. Egy kamaszlányt egyszerre rémít meg, s vonz elemi erővel ez az ismeretlen világ. E két érzés számtalan asszociációt, játéklehetőséget kelt - valójában ezekből épül fel a darab. Alapos jártasságra tett szert a felkészülési időszakban Goda Gábor a vonatkozó szakirodalomban, de a vélt morális alapokkal megtámogatott gyilkos, a Vadász jóságosságának elvetése, a Farkas felé keltett szimpátia az ő koncepciójának saját, eredeti alapja. Az Ágens megformálta Nagymama avatja be Piroskát a nőiesség igazi misztériumába: az ő dolga, szerepe ez, nem az Anyáé. Generációs alapkonfliktus jelenik meg az Artus színpadán, amelyben az unoka a nagyszülőben talál igazi szövetségest. Nagymama, Mama és Piroska, valamint a hét Farkas mellett hét góyalábas férfi jelenik meg a színpadon, akik az erdőt szimbolizálják, a vadászt egy operaénekes alakítja, szárnyakkal, hatalmas oszlop tetején, mint a végítélet angyala, rajtuk kívül pedig megjelennek a Méhek, akik betétszámok előadóiként bukkannak fel a játékban. Keresem azt a határt, ahol a mutatványosi elemek és a víziók megtalálják egymást - mondja Goda Gábor - nem szeretnék revüs, cirkuszos előadást, de táncszínházat se: a próbafolyamat közepén vagyunk, természetes, hogy érik még a dolog, közösen tapogatózunk. . .